

III

(Valmistavat säädökset)

NEUVOSTO

NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANTA (EU) N:o 3/2012,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseen neuvoston asetusten (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta unionin vähävaraisimmille henkilöille suunnatun elintarvikkeiden jakelun osalta

Hyväksytty neuvostossa 23. tammikuuta 2012

(2012/C 38 E/01)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 42 artiklan ensimmäisen kohdan ja 43 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Yleisistä säännöistä yhteisön vähävaraisimmille henkilöille jaettavaksi tarkoitettujen elintarvikkeiden luovuttamisesta

interventiovarastoista tietyille järjestöille 10 päivänä joulukuuta 1987 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3730/87 ⁽⁴⁾, joka on sittemmin kumottu ja sisällytetty maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) 22 päivänä lokakuuta 2007 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1234/2007 ⁽⁵⁾, on yli kahden vuosikymmenen ajan tarjonnut luotettavan perustan elintarvikkeiden jakamiseksi unionin vähävaraisimmille henkilöille, jäljempänä "elintarvikkeiden jakeluohjelma", ja vaikuttanut myönteisesti unionin sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen vähentämällä taloudellisia ja sosiaalisia eroja.

(2) Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tavoitteena on perussopimuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaan markkinoiden vakauttaminen ja kohtuullisten kuluttajahintojen takaaaminen. Elintarvikkeiden jakeluohjelma on vuosien mitaan tukenut näiden molempien tavoitteiden saavuttamista, ja se on osoittautunut olennaisen tärkeäksi välineeksi, sillä sen avulla on voitu parantaa unionin vähävaraisimpien henkilöiden puutteellista elintarviketurvaa ja elintarvikkeiden laajamittaista saatavuutta unionissa sekä pienentää interventiovarastoja.

(3) Euroopan parlamentti kehotti 7 päivänä heinäkuuta 2011 antamassaan päätöslauselmassa komissiota ja neuvostoa kehittämään monivuotisen rahoituskehityksen jäljellä olevaa kautta varten väliaikaisen ratkaisun, jotta estetään määrärahojen vähentämisestä 500 miljoonasta eurosta 113 miljoonaan euroon johtuva elintarvikeavun välitön ja jyrkkä lasku ja varmistetaan, että elintarvikeavusta riippuvaiset henkilöt eivät kärsi ruokaköhydestä.

⁽¹⁾ EUVL C 84, 17.3.2011, s. 49.

⁽²⁾ EUVL C 104, 2.4.2011, s. 44.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 26. maaliskuuta 2009 (EUVL C 117 E, 6.5.2010, s. 258), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 23. tammikuuta 2012.

⁽⁴⁾ EYVL L 352, 15.12.1987, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.

- (4) Nykyinen elintarvikkeiden jakeluohjelma perustuu tuotteiden jakamiselle unionin interventiovarastoista, ja sitä täydennetään tilapäisesti markkinoilta tehtävillä hankinnoilla. YMP:n perättäiset uudistukset ja tuottajahintojen suotuisa kehitys ovat kuitenkin saaneet aikaan interventiovarastojen ja käytettävissä olevan tuotevalikoiman asteittaisen pienentymisen. Asetuksella (EY) N:o 1234/2007 sallitaan sen nykyisessä muodossa markkinoilta tehtävät hankinnat vain silloin, kun tuotteita ei tilapäisesti ole saatavilla. Elintarvikkeiden hankinta unionin markkinoilta ei voi säännönmukaisesti korvata pienentyneitä interventiovarastoja, mikä ilmenee unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-576/08 antamasta tuomiosta⁽¹⁾. Näin ollen elintarvikkeiden jakeluohjelman lopettaminen vaikuttaa aiheelliselta. Jotta nykyistä elintarvikkeiden jakeluohjelmaa hyödyntävillä jäsenvaltioiden hyväntekeväisyysjärjestöillä olisi riittävästi aikaa mukautua uuteen tilanteeseen, ohjelmaa olisi muutettava säätämällä vaiheittaisesta lopettamisesta, jonka aikana markkinoilta tehtävistä hankinnoista olisi tultava ohjelman säännöllinen hankintalähde interventiovarastojen täydentämiseksi silloin, kun soveltuvia interventiovarastoja ei ole käytettävissä. Elintarvikkeiden jakeluohjelman vaiheittaisen lopettamisen olisi päätyttävä, kun vuoden 2013 vuosittainen suunnitelma on saatu päätökseen.
- (5) Unionin elintarvikkeiden jakeluohjelmaa olisi sovellettava siten, ettei rajoiteta kansallisten elintarvikkeiden jakeluohjelmien soveltamista.
- (6) Moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi on tarpeen asettaa unionin tukeen sovellettava kiinteä enimmäismäärä. Elintarvikkeiden jakeluohjelma olisi lisättävä yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä kesäkuuta 2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1290/2005⁽²⁾ 3 artiklan 1 kohdassa olevaan luetteloon menoista, jotka rahoitetaan Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto).
- (7) Kokemusten mukaan elintarvikkeiden jakeluohjelman hallintoon on tarpeen tehdä joitain parannuksia. Sen vuoksi komission olisi laadittava mainitun ohjelman täytäntöön panemiseksi vuosina 2012 ja 2013 vuosittaisia suunnitelmia, jotka perustuvat jäsenvaltioiden komissiolle osoittamiin pyyntöihin ja muihin tarpeellisiksi katsottuihin tietoihin. Jäsenvaltioiden tekemien elintarvikkeiden ohjelmien olisi perustuttava kansallisiin elintarvikkeiden jakeluohjelmiin, joissa esitetään vähävaraisimmille henkilöille suunnattavaan elintarvikkeiden jakeluun liittyvät jäsenvaltioiden tavoitteet ja painopisteet, joiden olisi käsitettävä myös ravitsemuksellisia näkökohtia. Tältä osin on aiheellista, että jäsenvaltioilla on mahdollisuus antaa etusija unionista peräisin oleville tuotteille. Vuosittaisen suunnitelman täytäntöönpanosta aiheutuvien kustannusten riittävän kattamisen varmistamiseksi on lisäksi tarpeen antaa jäsenvaltioille mahdollisuus korvata vuosittaisten suunnitelmien mukaisesti saataville asetetuilla varoilla tietyt ni-

metyille järjestöille aiheutuneet hallinto-, kuljetus- ja varastointikustannukset.

- (8) Jäsenvaltioiden olisi tehtävä riittäviä hallinnollisia ja fyysisiä tarkastuksia ja määrättävä sääntöjenvastaisuuksien yhteydessä seuraamuksia varmistaakseen, että vuosittaiset suunnitelmat pannaan täytäntöön sovellettavien sääntöjen mukaisesti.
- (9) Nykyisen elintarvikkeiden jakeluohjelman toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi niin, että ohjelman vaiheittainen lopettaminen toteutetaan tehokkaasti, tätä asetusta olisi sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2012 vuoden 2013 vuosittaisen suunnitelman päätökseen saattamiseen saakka.
- (10) Sen vuoksi asetukset (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 1234/2007 olisi muutettava tämän mukaisesti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Lisätään asetuksen (EY) N:o 1290/2005 3 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”g) asetuksen (EY) N:o 1234/2007 27 artiklassa säädetty unionin vähävaraisimmille henkilöille suunnattu elintarvikkeiden jakeluohjelma.”

2 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1234/2007 seuraavasti:

- 1) Korvataan 27 artikla seuraavasti:

”27 artikla

Unionin vähävaraisimmille henkilöille suunnattu elintarvikkeiden jakeluohjelma

1. Otetaan vuosiksi 2012 ja 2013 käyttöön ohjelma, jonka turvin unionin vähävaraisimmille henkilöille voidaan jakaa elintarvikkeita jäsenvaltioiden nimeämien järjestöjen välityksellä, jotka eivät saa olla kaupallisia yrityksiä. Elintarvikkeiden jakeluohjelmaa varten on asetettava saataville interventiovarastoissa olevia tuotteita tai, jos elintarvikkeiden jakeluohjelmaan soveltuvia interventiovarastoja ei ole, elintarvikkeita on ostettava markkinoilta.

Ensimmäisessä alakohdassa säädetyn elintarvikkeiden jakeluohjelman soveltamista varten ’vähävaraisimmilla henkilöillä’ tarkoitetaan fyysisiä henkilöitä, mukaan lukien tällaisten henkilöiden muodostamat perheet tai ryhmät, joiden on todettu tai tunnustettu kansallisten toimivaltaisten viranomaisien vahvistamien tukikelpoisuutta koskevien arviointiperusteiden nojalla olevan sosiaalisesti ja taloudellisesti riippuvaisessa asemassa tai joiden on todettu olevan tässä asemassa niiden perusteiden mukaan, joita nimetyt järjestöt soveltavat ja jotka ovat näiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisien hyväksymiä.

⁽¹⁾ Asia T-576/08, Saksa v. komissio, tuomio annettu 13. huhtikuuta 2011 (ei vielä julkaistu).

⁽²⁾ EUVL L 209, 11.8.2005, s. 1.

2. Jäsenvaltioiden, jotka haluavat osallistua 1 kohdassa säädettyyn elintarvikkeiden jakeluohjelmaan, on toimitettava komissiolle elintarvikkeiden jakeluohjelmia, jotka sisältävät seuraavat tiedot:

- a) yksityiskohtaiset tiedot tällaisten ohjelmien pääpiirteistä ja -tavoitteista;
- b) nimetyt järjestöt;
- c) pyynnot kunkin vuoden aikana jaettavien elintarvikkeiden määristä ja muut tarpeelliset tiedot.

Jäsenvaltioiden on valittava elintarvikkeet objektiivisin perustein ottaen huomioon ravintoarvot ja jaettavaksi soveltuvuuden. Tätä tarkoitusta varten jäsenvaltiot voivat asettaa etusijalle unionista pärisin olevat elintarvikkeet.

3. Komissio hyväksyy vuosittaisia suunnitelmia, jotka perustuvat 2 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettuihin pyyntöihin ja muihin asiaan vaikuttaviin tietoihin, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet osana elintarvikkeiden jakeluohjelmiaan.

Kussakin vuosittaisessa suunnitelmassa on esitettävä unionin vuotuiset jäsenvaltiokohtaiset määrärahat.

Jos vuosittaisen suunnitelman sisältämiä elintarvikkeita ei ole saatavilla sen jäsenvaltion interventiovarastoissa, jossa tällaisia tuotteita tarvitaan, komissio määrää vuotuisessa suunnitelmassa niiden siirtämisestä kyseiseen jäsenvaltioon jäsenvaltioista, joiden interventiovarastoissa niitä on saatavilla.

Komissio voi tarkistaa vuosittaista suunnitelmaa sen täytäntöönpanoon vaikuttavan kehityksen perusteella.

4. Elintarvikkeet on luovutettava nimetyille järjestöille ilmaiseksi.

Vähävaraisimmille henkilöille suunnattu elintarvikkeiden jakelu on hoidettava

- a) ilmaiseksi; tai
- b) hintaan, joka ei missään tapauksessa ole nimetyille järjestöille niiden suorittamasta jakelusta aiheutuneiden kustannusten oikeuttamaa tasoa korkeampi ja jotka eivät ole tukikelpoisia 7 kohdan toisen alakohdan a ja b alakohdan nojalla.

5. Edellä 1 kohdassa säädettyyn elintarvikkeiden jakeluohjelmaan osallistuvien jäsenvaltioiden on

- a) toimitettava komissiolle vuosikertomus elintarvikkeiden jakeluohjelmien täytäntöönpanosta;

- b) tiedotettava komissiolle riittävän ajoissa kehityksestä, joka vaikuttaa elintarvikkeiden jakeluohjelmien täytäntöönpanoon.

6. Unioni rahoittaa ohjelman mukaiset tukikelpoiset kustannukset. Rahoituksen määrä on enintään 500 miljoonaa euroa varainhoitovuotta kohti.

7. Ohjelman mukaisia tukikelpoisia kustannuksia ovat:

- a) interventiovarastoista poistettujen elintarvikkeiden kustannukset;
- b) markkinoilta hankittujen elintarvikkeiden kustannukset; ja
- c) kustannukset, jotka aiheutuvat elintarvikkeiden kuljetuksesta jäsenvaltioiden interventiovarastojen välillä.

Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat pitää seuraavia kustannuksia tukikelpoisina niiden rahoitusvarojen rajoissa, jotka ovat käytettävissä kussakin jäsenvaltiossa vuosittaisten suunnitelmien täytäntöönpanoa varten:

- a) kustannukset, jotka aiheutuvat elintarvikkeiden kuljetuksesta nimettyjen järjestöjen varastoihin;
- b) seuraavat nimetyille järjestöille aiheutuvat kustannukset, siltä osin kuin ne liittyvät suoraan vuosittaisten suunnitelmien täytäntöönpanoon:
 - i) hallinnolliset kustannukset;
 - ii) nimettyjen järjestöjen varastojen ja lopullisten jakelupisteiden väliset kuljetuskustannukset; ja
 - iii) varastointikustannukset.

8. Jäsenvaltioiden on tehtävä hallinnollisia ja fyysisiä tarkastuksia varmistaakseen, että vuosittaiset suunnitelmat pannaan täytäntöön sovellettavia sääntöjä noudattaen, ja säädettyjä sääntöjenvastaisuuksien ilmetessä sovellettavat seuraukset.

9. 'Maininta Euroopan unionin tuki' ja Euroopan unionin tähtikuvio on merkittävä selkeästi näkyvällä tavalla vuosittaisten suunnitelmien nojalla jaettavien elintarvikkeiden pakkaus- ja jakelupisteisiin.

10. Edellä 1 kohdassa säädetty elintarvikkeiden jakeluohjelma ei estä soveltamasta unionin lainsäädännön mukaisia kansallisia ohjelmia, joiden mukaisesti elintarvikkeita jaetaan vähävaraisimmille henkilöille."

2) Lisätään 204 artiklaan 6 kohta seuraavasti:

”6. Edellä olevaa 27 artiklaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2012 vuoden 2013 vuosittaisen suunnitelman päätökseen saattamiseen saakka.”

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2012 vuoden 2013 vuosittaisen suunnitelman päätökseen saattamiseen saakka.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

...

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

...

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

Komissio toimitti edellä mainittua asiaa koskevan ehdotuksen ⁽¹⁾ neuvostolle 25. syyskuuta 2008.

Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa ensimmäisessä käsittelyssä 26. maaliskuuta 2009.

Komissio esitti 17. syyskuuta 2010 muutetun ehdotuksen ⁽²⁾. Komissio toimitti 3. lokakuuta 2011 uuden muutetun ehdotuksen ⁽³⁾, joka korvasi aikaisemman.

Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 7. joulukuuta 2011.

Neuvosto pääsi 15. joulukuuta 2011 poliittiseen yhteisymmärrykseen ehdotuksen tekstistä.

II TAVOITTEET

Ohjelma perustettiin alun perin 1987 siten, että jäsenvaltiot saattoivat luovuttaa elintarvikkeiden julkisia ylijäämävarastoja käytettäväksi elintarvikeapuna. Sen jälkeen tilanne on muuttunut (interventiovarastoja ei ole juuri ollenkaan), minkä vuoksi komissio hyväksyi 2008 ehdotuksen, jonka mukaan elintarvikkeita voidaan ostaa vapailta markkinoilta pysyvästi. Ehdotuksen pääkohdat olivat kansallisen yhteisrahoituksen ja jakelua koskevien kolmevuotissuunnitelmien käyttöönotto sekä sellaisten tuotteiden kelpoisuus, joihin ei sovelleta interventiotia.

Viimeisimmässä muutetussa ehdotuksessa lokakuulta 2011 esitetään EU:n maatalouslainsäädännön mukauttamista Lissabonin sopimuksen delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä koskeviin säännöksiin, ja lisäksi siinä esitetään 100-prosenttista EU-rahoitusta, jonka vuotuinen enimmäismäärä on 500 miljoonaa euroa, varastointikustannusten takaisinmaksua hyväntekeväisyysjärjestöille sekä nykyisten vuosisuunnitelmien ylläpitämistä. Lisäksi hankinnoista markkinoilta tehdään ohjelman säännöllinen hankintalähde interventiovarastojen täydentämiseksi.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ERITTELY

Neuvoston kannassa vahvistetaan useimmat komission muutettuun ehdotukseen tekemät muutokset ja näin ollen siinä otetaan huomioon kaikki Euroopan parlamentin olennaiset ensimmäisen käsittelyn tarkistukset.

Erityisesti neuvosto hyväksyy Euroopan parlamentin kannan unionin täydestä rahoituksesta ohjelmalle, mahdollisuudesta asettaa etusijalle unionista peräisin olevat elintarvikkeet sekä ajatuksesta siitä, että ohjelman täytäntöönpanoon suoraan liittyvät kuljetus-, varastointi- ja hallinnolliset kustannukset voivat saada rahoitusta.

Neuvoston kannassa tehdään myös muutettuun ehdotukseen joitakin muutoksia, jotka eivät sisälly Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn lausuntoon, jossa viitattiin ensimmäiseen ehdotukseen vuodelta 2008. Siinä

- poistetaan komission ehdottama sosiaalista yhteenkuuluvuutta koskeva uusi oikeusperusta (SEUT 175 artiklan 3 kohta);
- lopetetaan YMP:n yhteydessä oleva ohjelma asteittain 31. joulukuuta 2013 mennessä;
- poistetaan poikkeuksellisesti mukauttamista koskevat säännökset ja
- edellytetään taannehtivuutta 1. tammikuuta 2012 alkaen.

⁽¹⁾ Asiak. 13195/08.

⁽²⁾ Asiak. 13435/10.

⁽³⁾ Asiak. 15054/11.